

Raadsinformatiememo

Datum maandag 4 maart 2024
Ons kenmerk 24.011051
Aan De gemeenteraad en steunfractieleden
Van S.C. Kruijer
Bijlage
Onderwerp Raadsinformatiememo Voortgang convenant duurzaamheidsambities en netcongestie nieuwbouwprojecten

Geachte dames en heren,

Op donderdag 6 juli 2023 heeft u een raadsinformatie memo ontvangen over de deelname van de gemeente Schagen aan het Convenant Toekomstbestendige Woningbouw. Schagen is de eerste gemeente in de Noordkop (Kop van Noord-Holland) die met het ondertekenen van dit convenant een landelijke methodiek ondersteunt om energie, circulariteit, klimaatadaptiviteit, natuur-inclusiviteit, mobiliteit en leefbaarheid te integreren in de woningbouwopgave.

We hebben gesprekken gevoerd met verschillende stakeholders over hoe we de uitgangspunten uit het convenant kunnen borgen in ons beleid. Hierbij treft u ter kennisname een raadsinformatiememo over de voortgang.

Duurzame ambities

Klimaatverandering heeft als gevolg dat we anders kijken naar de woningbouw opgave. Woningen moeten niet alleen veilig, comfortabel en betaalbaar zijn. De woonwijk van toekomst houdt ook rekening met energieverbruik, klimaatadaptatie, biodiversiteit, mobiliteit en circulair bouwen.

In de praktijk betekent dit dat we aan de slag gaan met natuurlijke bouwmaterialen, het bufferen van regenwater, het zelf opwekken en opslaan van energie, en werken aan prettige leefbare wijken met veel groen. Zo maken we stappen met opgaven zoals verbetering van de luchtkwaliteit, betere bescherming tegen extreme weersomstandigheden en het aansluiten van onze woningen op duurzame en toekomstbestendige energiebronnen. Het convenant gaat in principe over nieuwbouwprojecten maar kan ook als inspiratie dienen voor renovatie en transformatieprojecten.

Het convenant bevat een toetsingskader dat de keuze biedt tussen 4 ambitiesniveaus; 'wettelijke eis' – 'brons' – 'zilver' – en 'goud'. Dit toetsingskader uit het convenant kan gebruikt worden bij het ontwerp, bij uitvragen en/of vergunningverlening, zowel in het geval van publiek grondbezit als bij privaat grondbezit. Hoe hoger het ambitiesniveau, hoe hoger de mate van duurzaamheid. In alle gevallen hanteren we minimaal 'niveau brons', zoals afgesproken in het convenant.

Rekening houden met netcongestie

Tegelijkertijd hebben we te maken met ernstige krapte op het stroomnet. Ook wel aangeduid als 'netcongestie'. Deze congestieproblemen zijn steeds meer bepalend voor de keuze van het energiesysteem bij alle nieuwe (bouw)ontwikkelingen in Nederland. Hoe zuiniger en slimmer het energiesysteem, des de minder ruimte wordt er ingenomen op het stroomnet. Netcongestie is

niet opgenomen in het convenant, maar voor de Noord-Holland Noord is het probleem extra urgent.

Schagen wil bouwers en ontwikkelaars daarom uitdagen om in de ontwerpfase van nieuwe gebouwen rekening te houden met opties voor collectieve warmte, batterijen, warmteopslag, duurzaam koelen en andere technische oplossingen die de druk op het stroomnet kunnen verlichten. Op die manier kunnen we blijven bouwen, ook binnen de huidige beperkingen.

Om concrete stappen te maken werken we met een 'Leidraad Energiesystemen Nieuwbouwprojecten'. In deze leidraad staan aandachtspunten beschreven op het gebied van: collectiviteit, omgevingswarmte, warmteterugwinning, seizoensopslag, vermijden van piekbelasting etc. Naar deze leidraad zal ook worden verwezen in de anterieure overeenkomst en indien mogelijk in een omgevingsplan of ander overkoepelend beleid. Deze leidraad is niet statisch. Op basis van ervaringen en feedback die we krijgen uit de praktijk scherpen we het document aan.

Ook zijn we in gesprek met ontwikkelaars, de netbeheerders en collega gemeentes over de mogelijkheden voor 'balanswijken'. Dat zijn wijken die speciaal ontworpen zijn om het stroomnet zo min mogelijk te belasten.

Uitvragen en uitvoeren

In het geval van publiek grondbezit nemen we de ambities mee bij een tender of uitvraag. In het geval van privaat grondbezit werken we vanuit de anterieure overeenkomst. Ondertussen onderzoeken we de mogelijkheden de ambities ook te borgen in de omgevingsplannen als onderdeel van de omgevingswet.

Niet alle hierboven genoemde punten zijn voor alle projecten van toepassing. We vragen wel expliciet dat de mogelijkheden uit het toetsingskader en de leidraad actief onderzocht worden. Afwijken is mogelijk conform het principe: '*Comply or Explain*': Waar nodig en mogelijk kunnen de doelen ook op andere manieren gehaald worden. In dat geval onderbouwd de initiatiefnemer nut en noodzaak van afwijkende keuzes.

Betaalbaarheid

Door het toepassen van bovenwettelijke duurzaamheidsambities bestaat de mogelijkheid dat woningen bij aanvang duurder worden. Dit kan voor kopers in beginsel leiden tot een hogere aankoopprijs.

Echter, woningen met een hogere duurzaamheids-standaard zijn meer zelfvoorzienend en hebben lagere gebruikerslasten omdat er minder energie nodig is voor koelen en verwarmen. Klimaatadaptatie en vergroening zorgen voor prettige en leefbare wijken die de gemeente aantrekkelijk maakt om te wonen. Bovendien is het goed mogelijk dat veel staand beleid zoals de Energieprestatie coëfficiënt (EPC) elk jaar strenger wordt. De bedoeling van het convenant is dat de duurzaamheidsopgave integraal wordt opgepakt zodat uitrol middels standaardisatie goedkoper kan worden.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schagen,

Mevrouw E.C. van der Bruggen
gemeentesecretaris

Mevrouw M.J.P. van Kampen-Nouwen
burgemeester